

COVID-19 käitumisjuhised tootlustusettevõtetele

- COVID-19 on viirusnakkus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt kontaktis nakkusohtliku inimesega, kellel on nakkusele iseloomulikud sümptomid. Viirus võib levida ka saastunud pindadelt. Saastunud pindadel soodsatel tingimustel säilib viirus kuni 3 päeva, kuid hävineb puhastamisel ja desinfitseerimisel.
- Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 22 lg 5 järgselt töötab Terviseamet välja Eestis varem mitteesinenud nakkushaiguse tõrje meetmed ning teavitab neist asjassepuutuvaid isikuid.

Siseõhu ja vee kvaliteet

- Jaekaubandusruumides eriolukorra lõpuni järgida „[Hoolekandeaasutuse hoone või mitteilamu ventileerimise ja tuulutamise täiendavad nõuded eriolukorras](#)“. Eriolukorra lõppedes järgida tavapäraselt järgitud nõudeid.
- Juhul, kui eriolukorra väljakuulutamise/tegevuse lõpetamise algusest alates ei ole hoones toimunud joogivee tarbimist või selle tarbimine olulises mahus vähenenud, peab enne joogivee kasutamist puhastama korralikult läbi mittekasutuses olnud torustikud. Selleks avage täielikult kõik kasutuseta olnud kraanid ning laske veel voolata nii kaua, kuni vesi saavutab veevõrgu temperatuuri ning ei muutu enam.
- Hoonetes, kus on pikalt kasutuseta seisnud soojavee boilerid ja soojaveearustussüsteemid, tuleks neis samuti kõik kasutuseta olnud kraanid avada ning loputada. Boilerites seisnud vesi on soovitatav välja lasta, vajadusel puhastada ning kuumutada värsket vett vähemalt 60 kraadini. Tööde teostamisel tuleb olla ettevaatlik, et ennast ja hoones viibijaid kuumaveega mitte põletada.
- Veendumaks, et veekvaliteet vastab nõuetele soovitate teostada ka mikrobioloogiliste näitajate analüüsi. Juhul kui selgub, et veekvaliteet ei vasta nõuetele, soovitate pöörduda hoone omaniku, veekäitleja või muu pädeva asutuse poole, et teostada põhjalikum torustike loputus ja desinfitseerimine. Seejärel teha taas vee mikrobioloogiline analüüs.
- Joogivee süsteemide desinfitseerimiseks kasutatavate kemikaalide ehk biotsiidide osas juhime tähelepanu, et need kuuluvad tooteliiki nr 5. Eestis heaks kiidetud toodetega on võimalik tutvuda [Üleminekuperioodil registreeritud biotsiidid \(XLS\)](#). Biotsiidi valikul tuleb lähtuda sellest nimekirjast ja vajadusel konsulteerida biotsiidi kasutajatoega aadressil bpr@terviseamet.ee. Juhime tähelepanu, et enamus neist on professionaalseks (kutsealaseks ja tööstuslikuks) kasutamiseks. See tähendab, et vastavalt biotsiidiseadusele tohib neid kasutada ainult kutseline kasutaja. Kutseline kasutaja on isik, kellel peavad olema teadmised kutsetegevuses kasutatavate biotsiidide ohtlike omaduste, riskide ohjamise ja kasutustingimuste kohta ning biotsiidi ohutu kasutamise oskused, mis on saadud taseme- või tööalase koolituse käigus, mille kohta on olemas asjakohane tunnistus või tõend.

Pindade, ruumide ja esemete puhtus

- Pöörake tavapärasest enam tähelepanu ruumide ja pindade puhtusele.
- Ruumide ja pindade puhastamisel järgida Terviseameti puhastus ja desinfitseerimise soovitusi. See juhised on leitav <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>
- Desinfitseerige laud ja toolid pärast iga kliendi lahkumist.
- Kliendi poolt sagedasti katsutavad pinnad (sh laud toolid) peaks olema tekstiilivabad ja kergesti desinfitseeritavad
- Samuti on vajalik puhastada ja desinfitseerida maitseainetoose ja kastmepudeleid ning menüüid enne uuele kliendile andmist. Kasutada selleks etanoolibaasil desinfitseerimisvahendit.
- Avalikes ruumides, kus liigub palju inimesi puhastage puutepindu iga 2–4 tunni järel.

Töökorraldus

- Võimalusel korraldada töökoht nii, et töötajatel ja klientidel oleks võimalik hoida piisavat distantsi (2 m).
- Koosolekute korraldamisel tagada osalejatele distantsi hoidmise (2 m) võimalus.
- Võimalusel korraldage töö ühes vahetuses või vahetuste üleandmine nii, et erinevate vahetuste töötajad üksteisega kokku ei puutuks.
- Toitlustus teenuse pakkumisel lähtuge juhised „COVID-19 käitumisjuhised tootlustusettevõtetele“. Selle leiate: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>

Toit

- Tagage, et kõik toitu käitlevad töötajad on läbinud piisava toiduhügieenialase koolituse.
- Soovitatav on, et toitlustusasutustes oleks korraldatud teenindamine vaid lauas, et vähendada klientide kokkupuuteid erinevate teenindajate ja küllastajatega.
- Eelistage toidu kaasamüüki ja kojuvedu.
- Hoidke toidu kaasamüügiks kasutatavaid pakendeid ja söögiriistu viisil, mis aitab vältida nende võimalikku kontakti viirus kandjatega.
- Korraldage toidu pakendamine selliselt, et see toimuks eraldi ruumis või 2 meetrit klientide liikumistest eemal.
- Järgige tavapäraseid toidukäitlemise nõudeid.
- Serveerige leib, sai ja söögiriistad anumates, mida on võimalik puhastada.
- Puhastage ja desinfitseerige kõiki sagedasti puudutatavaid ja toiduga kokku puutuvaid pindu (sh müügilette) tavapärasest sagedamini.

Kliendid

- Paigutada laud nii, et kliendid saaksid hoida üksteisest distantsi.
- Arvestada, kui mitu klienti võib toitlustuskohas viibida, et oleks tagatud 2+2 reegli täitmine.
- Asetage käte desinfitseerimisvahendid klientide liikumisteedele nähtavasse kohta. Muuhulgas võiks desinfitseerimisvahendid olla sisenemise ja väljumise kohas, tualeti läheduses ning kassade juures.
- Paigaldada vastavad piltjuhised desinfitseerimis- ja pesukohtade juurde.
- Väliterasside puhul tuleb samuti rakendada kõiki juhendis toodud nõudeid.

Töötajad

- Haige töötaja peab püsima kodus.
- Võimalusel lubada kaugtööle kergete respiratoorsete haigusnähtudega või lähikontaktis olnud töötajad.
- Minimeerida töötajate ja klientide vahel lähikontakte**.
- Minimeerige riskirühmadesse kuuluvate töötajate (eelkõige vanemaealised ja krooniliste haiguste ja immuunpuudulikkusega inimesed) kokkupuudet klientidega.
- Tagada töötajatele regulaarne kätepesu võimalus. Käte pesemisel järgida juhist: https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/kuidas_pesta_kasi_0.pdf
- Kui kätepesu ei ole võimalik, desinfitseerige käsi minimaalselt 70% etanoolipõhise käte antiseptikumiga. Nähtavalt määratud käed tuleb kindlasti pesta.
- Täita rangelt respiratoorse hügieeni nõudeid (st kõhides ja aevastades katta suu ühekordse pabertaskurätikuga, mis koheselt ära visatakse. Pabertaskurätiku puudumisel katta suu ja nina varrukaga). Vältida nina ja suu puudutamist.
- Koostada töökeskkonna riskihinnang, millele alusel hinnake isikukaitsevahendite kasutamise vajadust erineva tööiseloomuga töötajatel. Juhised riskianalüüsi läbiviimiseks leiab Tööelu portaalist: [Koroonaviirus kui bioloogiline ohutegur](#).
- Vastavalt riskianalüüsile tagada töötajate juurdepääs vajalikele isikukaitsevahenditele. Sealjuures tagada, et töötajad on teadlikud isikukaitsevahendite korrektsest kasutamisest.
- Tööriided pesta regulaarselt vastavalt ettevõtte tavakorraldusele. Haigestunu töötaja riided tuleb pesta koheselt.
- Koostada asutuses COVID-19 juhtumipõhise käsitluse ja käitumise üldkord. Üldkorras sätestada, kuidas toimub töökollektiivis teavitamine, kui keegi on haigestunud COVID-19sse. Selleks määrab tööandja usaldusisiku, keda töötaja saab teavitada, kui tal tuvastatakse COVID-19 kahtlus või see kinnitub. Usaldusisik tuvastab koostöös TA regionaalosakonnaga, millal COVID-19 haige töökollektiivis viibis, milliseid ruume kasutas ja kellega lähikokkupuutes oli. Usaldusisiku kaudu saab käivitada ka edasised tegevused vastavalt TA regionaalosakondade soovitudele - ruumide täiendava puhastamise korraldamine, inimeste kaugtööle saatmine, muu edasine töökorraldus jne.

Kui töötaja haigestub respiratoorsesse haigusse (palavik, köha, nõrkus jm sümptomid)

1. Töövälisel ajal (mitte töökohal olles):

- Töötaja peab jääma koju ja võtma ühendust perearstiga, kes langetab otsuse COVID-19 diagnoosi, testimise vajaduse ja töövõimetuslehe (TVL) osas.
- Kolleegid, kes pole töötajaga sümptomaatilisel perioodil kokku puutunud, võivad jätkata töölkäimist, kuid jälgima 14 päeva jooksul tähelepanelikult oma tervist. Sümptomite ilmnemisel tuleb jääda neil koju ja võtta ühendust oma perearstiga.
- Haigestunud töötaja võib tööle naasta 14 päeva möödudes pärast sümptomite teket tingimusel, et tal ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku. Lõpliku otsuse teeb perearst. Kui töötaja haigusleht on arsti poolt lõpetatud, siis töötaja võib naasta tööle ja tööandjal ei ole õigust nõuda töötajalt täiendavat testi.

2. Tööajal (töökohal olles):

- Haigestunud töötaja peab koheselt koju minema. Töötaja võib tööle naasta 14 päeva möödudes tingimusel, et ta on täielikult terve – st ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku.
- Haigestunud töötaja peab võtma ühendust oma perearstiga. Perearst hindab COVID-19 võimalikkust sümptomite, epidemioloogilise seose või laboratoorse testimise alusel (laboratoorse testimise vajaduse üle otsustab perearst).
- COVID-19 leviku pidurdamise seisukohalt on oluline, et haigestunud töötaja informeeriks kollektiivis määratud usaldusisikut, et COVID-19 diagnoos leidis kinnitust.
- Kollektiivis määratud usaldusisik, olles informeeritud töötaja COVID-19 diagnoosist, teeb koostööd TA regionaalosakonnaga.
- Viirusega potentsiaalselt saastunud ruumid tuleb kõrvalistele isikutele sulgeda ning viia neis läbi korralik pesu, desinfitseerimine ning tuulutamine.
- Terviseameti puhastus- ja desinfitseerimissoovitused leiate siit: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>
- COVID-19 diagnoosi kinnitumisel peab töökohal selgitama välja inimesed, kes olid haigestunud töötajaga sümptomaatilisel perioodil lähikontaktis*. Kollektiivis määratud usaldusisik teeb lähikontaktsete välja selgitamiseks koostööd TA regionaalosakonnaga.
- Lähikontaktset peavad jääma koju 14 päevaks ning jälgima hoolikalt oma tervist. Ülejäänud töötajad võivad jätkata oma igapäevast töörutiini, kuid peaksid hoolikamalt jälgima oma tervist.
- Kui haigestunud töötaja COVID-19 diagnoos ei leidnud kinnitust, võivad teised töötajad jätkata tööd, kuid kindlasti jälgima 14 päeva jooksul oma tervist.

Käsi tuleb pesta:

- enne töö alustamist;
- enne kuumtöödeldud või valmistoidu käitlemist;
- pärast kuumtöötlemata toidu käitlemist või valmistamist;
- pärast jäätmete käitlemist;
- pärast koristamist;
- pärast tualeti kasutamist;
- pärast nina nuuskamist, aevastamist või köhimist;
- pärast söömist, joomist või suitsetamist;
- pärast raha käsitlemist.

*Lähikontakt on:

- otsene füüsiline kontakt COVID-19 haigega (nt kätlemine);
- otsene kontakt COVID-19 haige hingamisteede sekreediga ilma kaitsevahendeid kasutamata (nt on peale köhitud);
- koos viibimine COVID-19 haigega vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel

Juhendeid ja soovitusi leiate:

[Terviseameti koroonaviiruse haigus COVID-19 trukised ja juhendmaterjalid](#)

[Veterinaar- ja Toiduameti soovitusel toidukäitlejatele seoses koroonaviirusega](#)

[Tööinspektiooni soovitusel tööandjale ja töötajale](#)

SOTSIAALMINISTEERIUM

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

TERVISEAMET